

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 138/2011-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. apríla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť P. K., K., zastúpeného advokátkou JUDr. M. H., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8 CoP 343/2010 z 15. decembra 2010 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 23 P 92/2009 z 18. októbra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. K. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. marca 2011 doručená sťažnosť P. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 CoP 343/2010 z 15. decembra 2010 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 23 P 92/2009 z 18. októbra 2009.

2. Zo sťažnosti a z pripojených písomností vyplýva, že „*Okresný súd Košice II ako súd prvého stupňa rozsudkom zo dňa 9. 10. 2007 rozviedol manželstvo sťažovateľa a odporkyne J. K. v konaní vedenom pod spisovou značkou 19 C/194/2004. V tomto konaní zaviazal otca prispievať na výživu maloletých detí P. a M. sumou 18 000 Sk mesačne na M. a 12 000 Sk na maloletú P. Voči tomuto rozsudku podal odvolanie sťažovateľ. Krajský súd Košice vo svojom rozhodnutí 7 CoP/76/2008 zo dňa 13. 10. 2008 zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa, tak že zmenil výrok o výživnom tak, že sťažovateľ je povinný prispievať na výživu maloletých detí P. a M. sumou 10 000 Sk mesačne na M. a 7 000 Sk na maloletú P. Sťažovateľ 9. 4. 2009 podal návrh na zníženie výživného a žiadal, aby bol predmetný rozsudok Krajského súdu Košice 7 CoP/76/2008 zo dňa 13. 10. 2008 zmenený a aby bol zaviazaný prispievať na každé dieťa čiastkou 25 Eur mesačne do budúcnosti. Okresný súd Košice II tento návrh dňa 28. 10. 2009 pod spisovou značkou 23 P/92/2009 zamietol. Voči tomuto sa sťažovateľ odvolal a jeho odvolanie bolo Krajským súdom v Košiciach zamietnuté dňa 15. 12. 2010 v konaní pod spisovou značkou 8 CoP/343/2010. Tento rozsudok bol sťažovateľovi doručený dňa 11. 1. 2011 V konaní 19 C/194/2004 bola žalobcom podaná námietka zaujatosti všetkých sudcov sediacich v tej istej budove ako sídli Okresný súd Košice II, nakoľko žalovaná v predmetnom konaní je blízkym rodinným príslušníkom (sestrou) sudcu Okresného súdu Košice I. O tejto námietke zaujatosti rozhodoval Krajský súd v Košiciach...“.*

3. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že «*Napriek tomu, že v odvolaní žalobca namietol nedostatočné zistenie skutkového stavu Krajský súd rozhodol bez nariadenia pojednávania, čím podľa názoru žalobcu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom...*

K namietanému porušeniu práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutými Rozsudkami Okresného súdu

Košice II 23P/92/2009 a Krajského súdu v Košiciach pod spisovou značkou 8CoP/343/2010 (zrejme „došlo“, pozn.) tým, že tieto uznesenia neboli dostatočne zdôvodnené...

sťažovateľ má jednoznačne za to, že v predmetnom súdnom konaní došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru, keď mu rozhodnutím a postupom porušovateľa bola odňatá možnosť konať pred súdom v kvalitatívne plnohodnotnej hmotnoprávnej i procesnoprávnej línii a domáhať sa objektívneho skutkového a právneho posúdenia veci a spravodlivého rozhodnutia...

Podľa názoru sťažovateľa Krajský súd Košice ako aj Okresný súd Košice II svojim postupom a rozhodnutím porušili jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu upravené v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“)...».

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy..., základné právo a právo na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru... P. K. postupom a rozsudkom Krajského súdu... 8 CoP/343/2010 zo dňa 15. 12. 2010 ako súdu odvolacieho a Okresného súdu... 23 P/92/2009 zo dňa 28. 10. 2009 ako súdu prvostupňového boli porušené.

2. Rozsudok Krajského súdu... ako súdu dovolacieho (zrejme odvolacieho; pozn.) pod č. k. 8 CoP/343/2010 zo dňa 15. 12. 2010 sa v časti, v ktorej potvrdzuje rozsudok Okresného súdu... 23 P/92/2009 zo dňa 28. 10. 2009 zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. P. K. priznáva primerané finančné zadošťačenie vo výške 1 000,-Eur...

4. P. K. priznáva náhradu trov konania...“

5. V rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že sťažovateľ podal 11. februára 2011 proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 8 CoP 343/2010 z 15. decembra 2010 v spojení s rozsudkom okresného súdu sp. zn. 23 P 92/2009 z 28. októbra 2009 dovolanie. Súdny spis v predmetnej veci bol 29. marca

2011 postúpený na dovolacie konanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

8. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky,

o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

9. Podstatou námietok sťažovateľa je právne posúdenie postupu a následného rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu v jeho rodinnoprávnej veci (zníženie jeho príspevku na výživu maloletých detí) najmä z hľadiska rešpektovania jeho práva na súdnu právnu ochranu (resp. práva na spravodlivý proces) (bod 2 a 3), v dôsledku porušenia ktorých sa domáhal ako v konaní pred ústavným súdom, tak aj podaním dovolania najvyššiemu súdu zrušenia ním označených rozhodnutí menovaných všeobecných súdov (bod 4).

10. Ak sa za tejto situácie domáhal svojho práva jednak na najvyššom súde (bod 5) a zároveň aj na ústavnom súde, musela byť sťažnosť odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namieta, bude najprv rozhodovať najvyšší súd.

11. Ústavný súd preto zaujal názor (podobne I. ÚS 169/09, I. ÚS 178/2010), že v prípade podania opravného prostriedku (odvolanie či dovolanie) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o takomto opravnom prostriedku (v danom prípade o dovolaní). Pritom lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj tiež rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská proti Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54 alebo vo veci Soffer proti Česká republika, sťažnosť č. 31419/04 a jeho body 47 a 48) napadnutému opravným prostriedkom (riadnym alebo mimoriadnym).

12. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou, ako aj ďalšími návrhmi sťažovateľa meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. apríla 2011